

Motion till riksdagen 2021/22:1665

av **Magnus Manhammar (S)**

Stärkande av rätten till fritis

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att stärka rätten till fritis och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Enligt skollagen är kommunerna inte skyldiga att erbjuda fritidsplats om en förälder inte förvärvsarbetar eller studerar, eller är föräldraledig. I majoriteten av kommunerna görs inte heller det. Det bör övervägas om inte alla barn bör ges rätt till mer tid på fritis.

Idag kommer allt fler elever med olika förutsättningar till skolan. Skolan behöver rustas för att i så hög utsträckning som möjligt kompensera för det. Det ojämlika samhället stannar inte utanför klassrummets dörr, samtidigt är det inte heller realistiskt att förvänta sig att skolan ska lösa det ojämlika samhället. Enligt LO:s jämlikhetsutredning är det tydligt att ojämlikheten i samhället kräver ett större helhetstänkande än det vi har idag.

En underutnyttjad resurs i sammanhanget är fritidshem. I de lägre åldrarna tillbringar eleverna ofta lika mycket eller mer tid på fritids som i förskoleklassen eller skolan. Samtidigt har andelen elever inskrivna på fritis ökat kraftigt bara de senaste tjugo åren. Resurserna har dock inte hängt med i samma utsträckning, och är lägre än i skolan. Bemanningen på fritis är i dag för låg. Här krävs en omställning i synen på vad fritis är.

Enligt utredningen så är idag 84 procent av 6–9-åringarna inskrivna i fritis, men bara 22 procent av 10–12-åringarna. Behovet av en stimulerande fritid upphör inte när ett barn fyller 10 år. Inte heller ojämlikheten i vilka som tar del av fritidsaktiviteter. Fritis behöver därför byggas ut för att ge fler plats.

Skolinspektionen beskriver i sin granskning att fritis måste vara mer än den ofta oplanerade och rutinmässiga verksamhet som ofta saknar pedagogiska ambitioner eller tillräcklig anpassning efter de enskilda barnens behov. Granskningen lyfter upp goda exempel genom samverkan som redan idag förekommer mellan skola och/eller fritis å

ena sidan och Kulturskolan eller idrottsföreningar å den andra. För att en sådan samverkan ska utvecklas behöver staten ta större ansvar i syfte att fler barn ska erbjudas möjlighet till olika former av fritidsaktiviteter avgiftsfritt och som en del av fritis. Även läxläsning och olika former av särskilt stöd av speciallärare, exempelvis en-till-en-undervisning, ska finnas tillgängligt, liksom möjligheter till fri lek.

Min övertygelse är att en sådan utbyggnad kommer att ha en stor potential att bidra till höjda skolresultat, genom att utjämna en del av den ojämlikhet som uppstår på grund av att barn har ojämnt fördelade ekonomiska och sociala resurser utanför skolan. Även rätten till barnomsorg bör utökas för föräldrar utan sysselsättning, eftersom forskningen visar att en förskola av god kvalitet särskilt gagnar barn med en svagare socioekonomisk bakgrund.

Magnus Manhammar (S)